



ב' אלול, תשע"ד, 28.8.2014

גיליון מס' 424

פרשת כי תצא

הצופן המכונן ליצירת האומה

מאת הרב עמיהוד בניהו, בני דרום

חז"ל ניסחו עבורנו צופן מכונן בדמות שלוש מצוות: "שלוש מצוות נצטוו ישראל בכניסתם לארץ, להעמיד להם מלך, להכרית זרעו של עמלק ולבנות את בית הבחירה" (סנהדרין כ):

מלך – מסגרת מחייבת של חוקים וכללים שופטים ושוטרים "אלמלא מוראה של מלכות איש את רעהו חיים בלעו" (עפ"י אבות ג' ב') בלעדי המסגרת לא תיתכן מדינה.

מלחמה – חלק הכרחי בבניית האומה בהסרת המכשולים הפנימיים והחיצוניים בדרך אל היעד הנכסף.

בית הבחירה – החזון, האידיאל הגדול, אשר לאורו נלך, כדברי החכם באדם: "**באין חזון יפרע עם**" (משלי כ"ט)

מפליא לגלות עד כמה מתאים המהלך המוצע כאן לסדר פרשות השבוע הנקראות בימים אלו, "שופטים", "כי תצא", ו"כי תבוא":

פרשת שופטים – פותחת ב"שופטים ושוטרים תיתן לך בכל שעריך..." וממשיכה ב"שום תשים עליך מלך אשר יבחר ה' אלוקיך בו", ודברים נוספים המופיעים בפרשה כגון מצוות השמיעה לסנהדרין ולדברי הנביא, בניית ערי מקלט ועוד. הרושם המתקבל הוא שיש כאן עיסוק בדברים כלליים הנוגעים לכלל האומה ובבניית המסגרת לממלכה שבדרך.

פרשת כי תצא – פותחת במלחמה "**כי תצא למלחמה על אויבך**"... ומסיימת במלחמה "**זכור את אשר עשה לך עמלק**"... ובתווך דינים ומצוות הנושקים לעסקי יצר הרע שבאדם ולמלחמה הפרטית של האדם בו, כגון: אשת יפת תואר, שתי נשים - אהובה ושנואה, בן סורר ומורה, מוציא שם רע, עונש המנאפים, קדושת מחנה המלחמה ועוד. הכלל הבנוי מפרטים רבים היוצא מן הפרשה הוא – אין ספק שבכדי להצליח בהקמת האומה יש צורך בהתמודדויות רבות, ובמעבר באתגרים לא פשוטים.

פרשת כי תבוא – חוזרת לעסוק בדברים כלליים יותר הנוגעים לעם ישראל כולו, מצוות הבאת הביכורים "**והלכת אל המקום אשר יבחר ה'**"... ובהמשך "**ולהיותך עם קדוש לה' אלוקיך כאשר דיבר**" וכן הציווי למעמד הגדול בהר גריזים והר עיבל, הברכות והקללות, ופירוט חסדי ה' ממצרים ועד הנה. פרשה זו מציבה בפנינו את החזון.

ניתן להרחיב את יישומו של הרעיון גם לגבי בניית אישיותו הפרטית של האדם:

מלך – חוכמה, בינה ודעת. חייב אדם להנהיג את עצמו על פי חוקים וכללים, כשה"מוח שליט" השכל שבו, צריך להדריך ולהוביל אותו בחייו.

מלחמה – אך דא עקא "**כי יצר לב האדם רע מנעוריו**" על כן ישנם מאבקים ומכשולים בדרך. במשמעת עצמית ניתן להכיל את הכללים על חיי המעשה.

בית הבחירה – האדם הינו יצור בחירי ולכן ראוי לו להציב מטרות ואידיאלים נישאים אשר יובילו אותו ויכוונו את חייו.

לסיום נטעם מדברי ה"שפת אמת" (ר' יהודה לייב מגור - המאה ה-19) המתרגם את שנאמר לאקטואליה מעשית: **שופטים** – "שופטים ושופטים תיתן לך", כל אדם צריך להיות לו בחינת שופט ושופט. שופט הוא בהשגת הדעת, ושופט – לכוף עצמו אפילו שלא לרצונו... שצריך כל אחד לייגע את עצמו לדעת את ה' בכוח הנשמה שנקרא אדם" (שופטים תרמ"ז). והמשמעות הנובעת מכך היא שכל אדם הינו בבחינת השופט והשופט של עצמו. **כי תצא** – "כי תצא למלחמה על אויבך", כי בכל דבר יש נקודת חיות מה' יתברך רק שנסתר ונעלם וצריך מלחמה ועבודה כל ימות החול למצוא זאת הנקודה" (כי-תצא תרל"א). והמשמעות היא שבכדי להגיע אל נקודת האמת יש לעמול "כי אדם לעמל יולד" (איוב ה').

כי תבוא – "כי מצוות הביכורים היא לתת הראשית לבורא יתברך ועל ידי זה נמשך הכל אחר השורש ויש בו ברכה, לכן כתוב אחר כך 'ושמחת בכל הטוב'. ועיקר השמחה היא באדם כשכל מעשיו דבקים בשורשם והעמדת כל דבר על מקומו מביא שמחה". (כי-תבוא תרל"ח). המשמעות כאן היא שראיית החזון והמגמה לכוון גבוה יוצרים שמחה פנימית עצומה.

יהי רצון שנזכה לימים של שלום ושלווה השקט ובטח, ימים של מימוש חזון הנביאים: "וְגַרְצָא בְּעַם כְּבֹשׁ וְנִמְרָ עִם גְּדֵי יָרֵבֶץ וְעַגְל וְכַפִּיר וְמַרְיָא יִחְדְּדוּ... . לא גרעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי כי מלאה הארץ דעה את ה' פמים לים מכסים: ... והיה ביום ההוא שרש ישי אשר עומד לנס עמים, אליו גוים ידרושו והיתה מנחתו כבוד" (ישעיהו י"א)

הרב עמיהוד בניה, חבר מושב בני דרום, רב המועצה האזורית ברנר וביה"ס "תחכמוני" רחובות.



אפשר לקבל את דף פרשת השבוע של הקיבוץ הדתי בדואר אלקטרוני או לראות אותו באינטרנט באתר של תנועת הקיבוץ הדתי בכתובת: www.kdati.org.il/parashat/hashavua.htm כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il ולרשום subscribe בשורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב unsubscribe בשורת הנושא. תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il אתר האינטרנט של הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il

מזכירות הקיבוץ הדתי קיבוץ בארות יצחק, מיקוד: 6090500 | טל': 03-607-2777 | פקס: 03-695-7039